

Kaj nam o Jezusu povedo rimski in judovski viri?

Prve omembe Jezusa v literarnih besedilih, razen krščanskih spisov, lahko najdemo pri nekaterih helenskih in rimskih zgodovinarjih, ki so živeli v drugi polovici 1. ali v prvi polovici 2. stol., torej kmalu po dogodkih.

17. Dec. 2015

Najstarejše besedilo, v katerem je Jezus omenjen, čeprav na impliciten način, je napisal stoični filozof Mara bar Sarapion iz Samosate v Siriji okoli leta 73. Na Jezusa se sklicuje kot na »modrega kralja« Judov, o katerem pravijo, da je razglasil »nove zakone«, mogoče namiguje na nasprotja v govoru na gori (prim. Mt 5,21-48), in da Judom njegova smrt ni v ničemer koristila.

Najstarejša in najbolj poznana nedvoumna omemba Jezusa je omemba zgodovinarja Jožefa Flavija v delu *Judovske starožitnosti* (*Antiquitates iudaicae* XVIII, 63-64) ob koncu 1. stol., poznanem tudi kot *Flavijanov testament* (*Testimonium Flavianum*). To besedilo, ki se je ohranilo v vseh grških rokopisih Jožefovih del, celo namiguje, da bi bil lahko Mesija, kar pa so po mnenju mnogih pisateljev dodali srednjeveški prepisovalci. Raziskovalci dandanes menijo, da so

bile pristne Jožefove besede verjetno zelo podobne tistim, ki so se ohranile v neki arabski verziji tega besedila, ki jo je v 10. stol. navedel Agapi, škof iz Herapolisa, kjer ni domnevnih dodatkov. Tako pove: »V tem času je imel neki moder človek z imenom Jezus lepo vedenje in je bil poznan po svoji kreposti. Njegovi učenci so bili mnogi Judi in ljudje iz drugih krajev. Pilat ga je obsodil na križanje in smrt. Toda tisti, ki so postali njegovi učenci, niso opustili njegove skupine in povedali so, da se jim je živ prikazal tretji dan po križanju in da bi bil zato lahko Mesija, o katerem so preroki govorili čudovite stvari.«

Med deli rimskih pisateljev iz 2. stol. (Plinij mlajši, Pisma [*Epistolarum ad Traianum Imperatorem cum eiusdem Responsis liber*] X, 96; Tacit, Letopisi [*Anali*] XV, 44; Svetonij, Klavdijevo življenje 25,4) lahko najdemo nekatera namigovanja o Jezusovi

osebnosti in o delovanju njegovih učencev.

Tudi v judovskih virih, še posebno v *Talmudu*, najdemo različna namigovanja o Jezusu in določenih stvareh, ki so jih o njem pripovedovali. Omogočajo nam, da z uporabo virov, za katere ne sumijo, da bi bili pod krščanskim vplivom, dokazno podkrepimo nekatere zgodovinske podrobnosti. Judovski raziskovalec Joseph Klausner povzema nekatere sklepe, ki jih lahko izpeljemo iz talmudskih izjav o Jezusu: »Obstajajo verodostojne izjave glede tega, da mu je bilo ime Ješua iz Nazareta, da se je 'ukvarjal s čarovništvom' (oziroma da je delal čudeže, kot je bilo takrat v navadi) in zapeljevanjem ljudstva in da je Izrael vodil po slabi poti; da se je norčeval iz besed modrecev in razlagal Pisma tako kot farizeji; da je imel pet učencev; da je rekel, da ni prišel v postavi ničesar ukiniti niti ničesar

dodati; da je visel na kosu lesa (bil križan) kot lažni učitelj in zapeljevalec na predvečer velike noči (ki je bila v soboto); in da so njegovi učenci zdravili bolezní v njegovem imenu« (J. Klausner, *Jezus iz Nazareta*, str. 44). Čeprav bi z zgodovinskega vidika za njegov povzetek in opombe potrebovali natančne določitve, izražajo dovolj o tem, kar lahko sklepamo iz virov. To seveda ni vse, vendar tudi ni malo. Če primerjamo te podatke z navedki rimskih pisateljev, lahko z zgodovinsko gotovostjo zatrdimo, da je Jezus obstajal, in celo izvemo nekaj najpomembnejših podatkov o njegovem življenju.

Bibliografija: J. KLAUSNER, *Jesús de Nazaret. Su vida, su época, sus enseñanzas*, Paidós, Barcelona 1989; R. PENNA, *Ambiente histórico cultural de los orígenes del cristianismo*, Desclée de Brouwer, Bilbao 1994; R. E. VAN VOORST, *Gesù*

nelle fonti extrabibliche. Le antiche testimonianze sul Maestro di Galilea, San Paolo, Cinisello Balsamo 2004; F. VARO, *Rabí Jesús de Nazaret*, BAC, Madrid 2005, str. 99-127.

Juan Chapa

Copyright © Ediciones Rialp S. A.

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sl-si/article/kaj-nam-o-
jezusu-povedo-rimski-in-judovski-viri/](https://dev.opusdei.org/sl-si/article/kaj-nam-o-jezusu-povedo-rimski-in-judovski-viri/)
(7. Avg. 2025)